

**ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА**

Факультет суспільних і прикладних наук

Кафедра управління та адміністрування

**СУДОВО-ЕКОНОМІЧНА ЕКСПЕРТИЗА
СИЛЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

Галузь знань	07 «Управління та адміністрування»
Спеціальність	071 «Облік і оподаткування»
Освітній рівень перший	(магістерський)
Освітня програма	Облік і аудит в управлінні підприємницькою діяльністю
Вид дисципліни	<u>вибіркова</u>
Мова викладання, навчання та оцінювання	<u>українська</u>

**Івано-Франківськ
ЗВО «Університет Короля Данила»
2021/2022**

ЗАТВЕРДЖЕНО на засіданні кафедри управління та адміністрування
 Протокол № 1 від 27.08.2021 р.

Розробник(-и):
 старший викладач Цюцяк А.Л.

Контактний телефон викладача	050-2131409
e-mail	andrii.tsiutsiak@ukd.edu.ua
Номер аудиторії чи кафедри	Кафедра управління та адміністрування
Консультації	Щочетверга о 12 ⁰⁰
Посилання на сайт	https://iful.edu.ua

**Лист оновлення та перезатвердження силлабусу
 навчальної дисципліни**

Навчальний рік	Дата засідання кафедри – розробника	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри	Підпис гаранта освітньої програми
2020/2021	02.09.2020	№2		
2021/2022	27.08.2021	№1		

ВСТУП

Анотація навчальної дисципліни

Загальна інформація про дисципліну. Навчальна дисципліна «Судово-економічна експертиза» є економіко-правовою дисципліною, оскільки, з одного боку, вона базується на правовій основі, а процедура її проведення регламентується процесуальними нормами права, а з іншого – методика експертних досліджень вимагає глибоких знань в економічній сфері. Знання судово-економічної експертизи допомагають фахівцю грамотно організувати пошук ознак протиправних діянь у фінансово-господарській діяльності підприємств, установ та організацій, цілеспрямовано використовувати отримані відомості при розслідуванні кримінальних справ, а також в цивільних і арбітражних процесах.

Місце дисципліни в освітній програмі. Навчальна дисципліна «Судово-економічна експертиза» займає провідне місце у навчальному процесі підготовки магістрів з обліку і оподаткування, що зумовлене необхідністю використовувати об'єктивно існуючу судово-економічну інформацію.

Навчальна дисципліна «Судово-економічна експертиза» є невід'ємною частиною циклу дисциплін, включених до групи вибіркової дисциплін професійної підготовки, необхідних фахівцям, зайнятим у сфері обліку, аналізу, аудиту та оподаткування господарської діяльності підприємств. Дана дисципліна є вибірковою дисципліною освітньої програми підготовки студентів за другим (магістерським) освітнім рівнем, галузі знань 07 «Управління та адміністрування», спеціальності 071 «Облік і оподаткування», спеціалізації «Облік і аудит в управлінні підприємницькою діяльністю».

Цілі та зміст. Підготовка фахівців, здатних розв'язувати професійні завдання, зумовлених спроможністю аналізувати положення основних законодавчих та нормативних актів, якими регламентується питання проведення судових експертиз; вмінням здійснювати експертне дослідження основних видів діяльності суб'єктів господарювання.

Завдання: оволодіння студентами організаційними і методичними способами попередження правопорушень підприємствами, дотримання законодавства з бухгалтерського обліку у відображенні господарських операцій, закріплення відповідальності та виявлення осіб, які повинні відшкодувати збитки, складання відповідних висновків для правоохоронних органів під час вирішення цивільних, господарських і кримінальних справ.

Результати навчання та їх співвідношення із програмними результатами навчання. Відповідно до вимог освітньо-професійної програми студенти повинні

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- теоретичні основи та принципи організації контролю в Україні;
- сутність судово-економічних експертиз, їх види та завдання;
- предмет і метод судово-економічної експертизи;
- процес організації судово-економічної експертизи;
- організаційну стадію судово-економічної експертизи;

- експертне дослідження основних видів діяльності суб'єктів господарювання;
- порядок узагальнення і реалізації результатів судово-економічної.

вміти:

- використовувати нормативно-правову базу і методичні прийоми судово-економічної експертизи;
- організувати процес судово-економічних експертиз;
- проводити експертне дослідження господарських операцій.

Мета навчальної дисципліни: набуття необхідних теоретичних знань та практичних навичок експерта щодо доведення протиправних дій посадових осіб, а саме:

- поглибити знання студентів з основних проблем курсу;
- навчити студентів методиці самостійної роботи з документами, що відображають господарську діяльність підприємств, законодавчими актами та додатковою літературою;
- навчити студентів оцінювати з позиції працівників правоохоронних органів отримані результати перевірки господарських операцій і використовувати їх при виявленні та розслідуванні корисливих злочинів.

Професійні компетентності, яких набувають студенти внаслідок вивчення навчальної дисципліни

Код компетентності	Назва компетентності	Результати навчання
ІК	Здатність розв'язувати складні завдання і проблеми у сфері професійної діяльності з обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог	ПР 06. Визначати інформаційні потреби користувачів облікової інформації в управлінні підприємством, надавати консультації управлінському персоналу суб'єкта господарювання щодо облікової інформації
ЗК 06	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел	ПР 10. Збирати, оцінювати та аналізувати фінансові та нефінансові дані для формування релевантної інформації в цілях прийняття управлінських рішень
ЗК 10	Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів)	ПР 18. Дотримуватися норм професійної та академічної етики, підтримувати врівноважені стосунки з членами колективу (команди), споживачами, контрагентами, контактними аудиторіями
ЗК 11	Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт	ПР 11. Розробляти та оцінювати ефективність системи контролю суб'єктів господарювання

СК 01	Здатність формувати та використовувати облікову інформацію для прийняття ефективних управлінських рішень на всіх рівнях управління підприємством в цілях підвищення ефективності, результативності та соціальної відповідальності бізнесу	ПР 02. Знати теорію, методіку і практику формування облікової інформації за стадіями облікового процесу і контролю для сучасних і потенційних потреб управління суб'єктами господарювання з урахуванням професійного судження
СК 03	Здатність застосовувати теоретичні, методичні і практичні підходи щодо організації обліку, контролю, планування та оптимізації податкових розрахунків	<p>ПР 11. Розробляти та оцінювати ефективність системи контролю суб'єктів господарювання</p> <p>ПР 12. Обґрунтовувати інноваційні підходи до інформаційного забезпечення системи контролю використання ресурсного потенціалу суб'єктів господарювання та органів державного сектору з урахуванням стратегії розвитку бізнесу</p>

Сформовані компетенції необхідні для майбутньої роботи студентів спеціальності 071 «Облік і оподаткування».

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс	2М	
Семестр	3	
Кількість кредитів ECTS	6	
Аудиторні навчальні заняття	лекції	16
	семінари, практичні	14
	лабораторні	-
Самостійна робота		120
Форма підсумкового контролю	Екзамен	

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни:

Попередні дисципліни	Наступні дисципліни
Аудит	
Бухгалтерський облік	
Фінансовий облік	
Облік і звітність в оподаткуванні	
Звітність підприємств	
Організація бухгалтерського обліку	
Організація і методика аудиту	

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Теоретичні основи та принципи організації контролю в Україні

Контроль у системі управління. Поняття про контроль, його суть і значення. Предмет та об'єкти контролю. Принципи організації контролю в Україні.

Види контролю в Україні: державний, відомчий, внутрішньогосподарський та незалежний.

Органи контролю та їх характеристика. Обов'язки, права та відповідальність посадових осіб державного фінансового контролю.

Форми контролю: класифікація, суть та загальна характеристика. Ревізія як основна форма контролю. Методи та методичні прийоми контролю.

Тема 2. Судово-економічна експертиза, її види та завдання

Поняття судових експертиз, їх характеристика зумовленість та історичний розвиток. Використання судових експертиз у правоохоронній діяльності. Види судових експертиз, їх класифікація.

Сутність судово-економічної експертизи та її зв'язок з практикою бухгалтерського обліку і фінансового контролю.

Завдання судово-економічної експертизи та її зміст.

Відмінності судово-економічної експертизи від інших форм фінансового контролю.

Документування економічних злочинів як джерело інформації для проведення судово-економічної експертизи.

Тема 3. Предмет і метод судово-економічної експертизи

Предмет судово-економічної експертизи. Перелік питань, які згідно з чинним законодавством можуть бути поставлені для вирішення перед судово-економічної експертизою.

Об'єкти судово-економічної експертизи та їх характеристика.

Метод судово-економічної експертизи. Методичні прийоми судово-економічної експертизи. Загальнонаукові методичні прийоми та їх використання у судово-економічній експертизі (аналіз, синтез, індукція, дедукція, абстрагування, конкретизація, аналогія, моделювання).

Частково наукові методичні прийоми (розрахунково-аналітичні, документальні, органолептичні, узагальнення, оцінки і реалізації результатів).

Тема 4. Організація судово-економічної експертизи

Загальна організація судово-економічної експертизи в Україні. Суб'єкти та об'єкти судово-економічної експертизи. Координаційна рада з проблем судової експертизи. Фінансування судово-експертної діяльності. Оплата судових експертиз.

Процес судово-економічної експертизи та його стадії. Підготовча, організаційно-методична, дослідна стадії, стадії узагальнення, оцінки і реалізації результатів.

Порядок атестації судових експертів та основні кваліфікаційні вимоги до них. Порядок проведення атестації та присвоєння кваліфікаційних класів. Реєстр атестованих судових експертів державних і підприємницьких структур та громадян.

Організація інформаційного забезпечення судово-економічної експертизи. Основні завдання організації інформаційного забезпечення. Зміст та порядок формування фактографічної інформації під час проведення судово-економічної експертизи. Нормативно-законодавча і фактографічна інформація, її використання в експертних дослідженнях.

Використання автоматизованої системи обробки інформації в процесі судово-економічної експертизи.

Планування проведення судово-економічної експертизи. Програма та графік проведення судово-економічної експертизи.

Тема 5. Організаційна стадія судово-економічної експертизи

Порядок призначення судово-економічної експертизи. Гарантії незалежності судового експерта.

Зміст та структура постанови (ухвали) про призначення судово-економічної експертизи. Вхідна, описова, резолютивна частини постанови про призначення експертизи.

Призначення та проведення судово-економічної експертизи на стадії попереднього розслідування. Правова регламентація судово-економічної експертизи на стадії попереднього розслідування. Строки проведення експертизи.

Проведення судово-економічної експертизи в експертних установах. Правова регламентація проведення судово-економічної експертизи в експертних установах. Допит експерта.

Методика проведення судово-економічної експертизи у суді. Правова регламентація проведення судово-економічної експертизи у суді. Призначення, підстави та стадії проведення додаткової і повторної судово-економічної експертизи.

Права, обов'язки та відповідальність судового експерта. Обов'язки керівника експертної установи. Права обвинувачуваного в разі призначення та провадження судово-економічної експертизи.

Тема 6. Судово-економічна експертиза необоротних та оборотних активів

Експертне дослідження операцій з грошовими коштами у касі та на рахунках у банку. Методика експертного дослідження стану та операцій із грошовими коштами. Експертне дослідження операцій за підзвітними сумами.

Експертне дослідження операцій з основними засобами, малоцінними та швидкозношуваними предметами. Завдання, об'єкти, джерела інформації та методичні прийоми судово-економічної експертизи операцій з основними засобами, малоцінними та швидкозношуваними предметами.

Експертне дослідження операцій з матеріальними запасами. Завдання, об'єкти, джерела інформації та методичні прийоми судово-економічної експертизи операцій з матеріальними запасами.

Експертне дослідження операцій, пов'язаних із виробництвом та реалізацією продукції. Об'єкти судово-економічної експертизи та методика проведення.

Тема 7. Судово-економічна експертиза власного капіталу та зобов'язань

Судово-економічної експертиза операцій, пов'язаних із формуванням та використання власного капіталу підприємств, установ та організацій.

Експертиза операцій щодо обліку поточних та довгострокових зобов'язань.

Експертне дослідження операцій з розрахунків з персоналом. Завдання, об'єкти, джерела інформації та методичні прийоми судово-економічної експертизи операцій з розрахунків з персоналом.

Експертне дослідження правопорушень, пов'язаних із ухиленнями від сплати податків.

Експертне дослідження операцій з обліку витрат, доходів та фінансових результатів підприємств, установ та організацій.

Тема 8. Узагальнення і реалізація результатів судово-економічної експертизи

Висновок експерта, його структура та зміст. Методика складання висновку експерта. Зміст вступної, досліджувальної та підсумкової частин висновку експерта.

Особливості складання висновку експертизи, що виконується під час судового розгляду, та повідомлення про неможливість дати висновок.

Оцінка висновку експерта слідчим. Підстава для призначення додаткової та повторної експертизи.

Виявлення і усунення обставин, які сприяють вчиненню правопорушень у провадженні судово-економічної експертизи. Реалізація висновку експерта у судовому процесі. Профілактичні заходи судово-економічної експертизи щодо запобігання правопорушень у господарській діяльності.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Система оцінювання сформованих компетентностей у студентів враховує види занять, які у відповідності до силлабусу забезпечуються засобами поєднання аудиторної і позааудиторної форм із застосуванням словесних, наочних та практичних методів навчання, зокрема шляхом проведення наступних видів навчальних занять:

- *лекції* – на яких здійснюється обґрунтований, послідовний і систематизований виклад певної теми (тем) чи розділу навчальної дисципліни;
- *практичні заняття* – на яких викладач здійснює опитування студентів з окремих теоретичних питань, передбачених темою навчального заняття, а також формує у студентів знання та компетентності із експертного дослідження основних видів діяльності суб'єктів господарювання;
- *самостійна робота* – виконується студентами у позааудиторний час за завданнями викладача та включає: підготовку до практичних занять; виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань; розгляд питань, винесених на самостійне опрацювання.

Фіксація **поточного контролю** здійснюється в «Електронному журналі обліку успішності академічної групи» на підставі чотирибальної шкали – «2» – незадовільно; «3» – задовільно; «4» – добре; «5» – відмінно. У разі відсутності студента на занятті виставляється «н». За результатами поточного контролю у Журналі, автоматично визначається підсумкова оцінка, здійснюється підрахунок пропущених занять.

Оцінку 2 «незадовільно» ставиться студенту, який показав незнання значної частини навчального матеріалу та основних фундаментальних положень, допускає суттєві помилки у відповідях на питання. Студент не орієнтується у розв'язанні практичних завдань.

Оцінку 3 «задовільно» заслуговує студент, який виявив знання лише основного матеріалу, але не засвоює деталей заданого питання, невпевнено вміє використовувати отримані знання для пояснення поставлених питань, для одержання правильних відповідей необхідна допомога викладача у вигляді виправлень. При рішенні практичних завдань допускає помилки не принципового характеру.

Оцінку 4 «добре» ставиться студенту, який може самостійно, логічно висвітлити окремі питання в межах вивченої теми, здатний відтворити більшу її частину, зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію за допомогою викладача, узагальнювати і аргументувати власну точку зору, самостійно розв'язувати завдання середнього рівня складності, однак у відповідях припускається неточностей. Практичні завдання виконує повністю, але припускається незначних помилок як в розрахунках, так і в оформленні.

Оцінку 5 «відмінно» ставиться студенту за глибоке і вичерпне знання предмету, за повну, чітку самостійну, логічно аргументовану відповідь та можливі додаткові питання викладача. Студент повинен продемонструвати, ґрунтовні знання матеріалу, які базуються на основній та додатковій літературі курсу, орієнтуватися в спірних поглядах науковців у трактуванні даного питання, під час відповіді посилається на чинне законодавство застосовуючи

необхідну термінологію. Правильно вирішує практичні завдання, вміє вільно застосовувати здобуті теоретичні знання на практиці, висновки й пропозиції аргументовані й оформлені належним чином.

Оцінювання знань студента під час практичних занять проводиться за такими критеріями:

- розуміння місця і значення облікової, аналітичної, контрольної, податкової системи в інформаційному забезпеченні користувачів облікової інформації;

- ступінь засвоєння об'єктів обліку, контролю, аудиту та розуміння їх ролі й місця в господарській діяльності;

- вміння розробляти та оцінювати ефективність системи контролю суб'єктів господарювання;

- розуміння теорії, методики і практики формування облікової інформації за стадіями облікового процесу і контролю для сучасних і потенційних потреб управління суб'єктами господарювання з урахуванням професійного судження;

- ступінь засвоєння фактичного матеріалу навчальної дисципліни; ознайомлення з рекомендованою літературою;

- вміння поєднувати теорію з практикою при вирішенні ситуаційних завдань, проведенні розрахунків у процесі виконання індивідуальних завдань та завдань, винесених на розгляд в аудиторії;

- логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмових роботах і при виступах в аудиторії, вміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки;

- логіка, структуризація та обґрунтованість висновків щодо конкретної проблеми;

- самостійність виконання роботи;

- грамотність подачі матеріалу;

- оформлення роботи.

Усі пропущені заняття, а також негативні оцінки студенти зобов'язані відпрацювати впродовж трьох наступних тижнів. У випадку недотримання цієї норми, замість «н» в журналі буде виставлено «0» (нуль балів) без права перездачі.

Студенти повинні мати оцінки з не менше 50% аудиторних занять.

За результатами поточного оцінювання студенти можуть отримати максимум 60 балів, які розраховуються наступним чином:

$$ПО = \frac{(n_0 \times 0 + n_2 \times 2 + n_3 \times 3 + n_4 \times 4 + n_5 \times 5)}{(n_0 + n_2 + n_3 + n_4 + n_5)} \times 12$$

де

ПО – підсумкова оцінка за аудиторні роботи;

n_0, n_2, n_3, n_4, n_5 – кількість оцінок за відповідними балами;

12 – коефіцієнт, що дозволяє визначити поточну оцінку в 60 бальній шкалі.

До підсумкового контролю допускаються студенти, які за результатами поточного контролю отримали не менше 30 балів. Усі студенти, що отримали

29 балів і менше, не допускаються до складання підсумкового контролю і на підставі укладання додаткового договору, здійснюють повторне вивчення дисципліни впродовж наступного навчального семестру.

Підсумковий контроль знань у формі екзамену проводиться у вигляді комп'ютерного тестування. Тривалість екзамену – 20 хв., впродовж яких студенти мають дати відповідь на 30 питань: 20 – I рівня; 7 – II рівня і 3 – III рівня. На екзамен виносяться ключові питання, що потребують вміння синтезувати отримані знання і застосовувати їх при вирішенні практичних завдань. На основі переліку питань, формуються тестові завдання для комп'ютерного тестування.

За результатами підсумкового контролю (екзамену) студент може отримати 40 балів. Студенти, які під час підсумкового контролю отримали 19 балів і менше, вважаються такими, що не здали екзамен і повинні його перездати.

Загальна семестрова оцінка з дисципліни, яка виставляється в екзаменаційних відомостях, оцінюється в балах (національної шкали, 100-бальної шкали й шкали ЄКТС) і є сумою балів, отриманих під час поточного та підсумкового контролю.

Студентам дозволяється підвищувати свій рейтинг на екзаменаційній сесії шляхом одноразової повторної перездачі, попередньо подавши заявку в деканат у термін не пізніше одного робочого дня.

Одержаний при підвищенні рейтингу результат буде остаточним при виставленні підсумкового контролю.

Студенти, які не з'явилися на екзамен без поважних причин, вважаються такими, що отримали незадовільну оцінку.

Студентам, які при складанні екзамену отримали 19 балів і менше, які були недопущені або не з'явилися на екзамен, дозволяється ліквідувати академічну заборгованість відповідно до графіку ліквідації академзаборгованості.

Студент має право на два перескладання: викладачеві та комісії у складі не менше трьох науково-педагогічних працівників, яка створюється деканом факультету.

Студент, у якого залишаться після перескладань незадовільні оцінки (включаючи екзамен), підлягає відрахуванню зі навчального закладу за академічну неуспішність або може вибрати повторне вивчення дисципліни/освітньої компоненти.

Шкала оцінювання знань за ЄКТС:

Оцінка за національною шкалою / National grade	Рівень досягнень, % / Maks, %
Національна диференційована шкала	
Відмінно / Excellent	90 – 100
Добре / Good	76 – 89
Задовільно / Satisfactory	60 – 75
Незадовільно / Fail	0 – 59

Національна недиференційована шкала	
Зараховано / Passed	60 – 100
Не зараховано / Fail	0 – 59
Шкала ECTS	
A	90 – 100
B	83 – 89
C	76 – 82
D	68 – 75
E	60 – 67
Fx	35 – 59
F	0 – 34

МЕТОДИ НАВЧАННЯ ТА ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засвоєння матеріалу та оволодіння навичками здійснюється студентами під час лекцій; практичних занять, у ході проблемних дискусій; роботи в малих групах; виконання презентацій; самостійної роботи над ситуаційними завданнями.

Діагностика (моніторинг і перевірка) результатів навчання здійснюється шляхом:

- 1) виконання студентами тестових завдань;
- 2) виконання студентами індивідуальних завдань;
- 3) усного опитування студентів;
- 4) підсумкового екзамену у тестовій формі.

ПОЛІТИКА КУРСУ

На початку вивчення дисципліни викладач повідомляє студента про наявність і зміст силабуса, вказує лінки його розміщення на сайті університету чи в Системі дистанційної освіти (СДО). Також повідомляє про форми проведення поточного контролю та критерії їх оцінювання, а також доводить до відома студентів програмові вимоги з навчальної дисципліни.

При поточному контролі оцінці підлягають:

- рівень знань, продемонстрований студентом у відповідях, виступах і дискусіях;
- практичні навички з теми заняття;
- активність при обговоренні питань;
- результати виконання практичних робіт;
- результати виконання контрольних робіт
- результати експрес-контролю у формі тестів тощо.

Студенти повинні дотримуватись академічної доброчесності, тобто самостійно виконувати навчальні завдання, завдання поточного та підсумкового контролю; здійснювати посилання на джерела інформації у разі використання певних тверджень й відомостей; надавати достовірну інформацію

про результати власної навчальної діяльності. Порушенням академічної доброчесності є: плагіат, фальсифікація, списування тощо.

Студенти повинні вчасно приходять на заняття, відповідно до діючого розкладу, та не залишати аудиторію без дозволу викладача, а також не заважати викладачу проводити заняття.

Дистанційне навчання

Дистанційне навчання, в Університеті Короля Данила, реалізується через систему дистанційної освіти (СДО) з використання платформи Moodle. Матеріали, призначені для вивчення навчальної дисципліни викладені на сторінці курсу у відповідності до силлабусу. З кожної теми студентам надається доступ до лекцій та додаткових навчальних матеріалів. Заняття з навчальної дисципліни проводяться он-лайн за допомогою сервісу Hangouts meet. Для оцінювання роботи студентів на практичних заняттях передбачено тестові та ситуаційні завдання.

Перелік питань для підготовки до підсумкового контролю

1. Контроль у системі управління.
2. Поняття про контроль, його суть і значення.
3. Предмет та об'єкти контролю.
4. Принципи організації контролю в Україні.
5. Види контролю в Україні: державний, відомчий, внутрішньогосподарський та незалежний.
6. Органи контролю та їх характеристика.
7. Форми контролю: класифікація, суть та загальна характеристика.
8. Методи та методичні прийоми контролю.
9. Поняття судових експертиз, їх характеристика зумовленість та історичний розвиток.
10. Використання судових експертиз у правоохоронній діяльності.
11. Види судових експертиз, їх класифікація.
12. Сутність судово-економічної експертизи та її зв'язок з практикою бухгалтерського обліку і фінансового контролю.
13. Завдання судово-економічної експертизи та її зміст.
14. Відмінності судово-економічної експертизи від інших форм фінансового контролю.
15. Документування економічних злочинів як джерело інформації для проведення судово-економічної експертизи.
16. Предмет судово-економічної експертизи.
17. Перелік питань, які згідно з чинним законодавством можуть бути поставлені для вирішення перед судово-економічної експертизою.
18. Об'єкти судово-економічної експертизи та їх характеристика.
19. Метод судово-економічної експертизи.
20. Методичні прийоми судово-економічної експертизи.

21. Загальнонаукові методичні прийоми та їх використання у судово-економічній експертизі.
22. Загальна організація судово-економічної експертизи в Україні.
23. Суб'єкти та об'єкти судово-економічної експертизи.
24. Фінансування судово-експертної діяльності. Оплата судових експертиз.
25. Процес судово-економічної експертизи та його стадії.
26. Підготовча, організаційно-методична, дослідна стадії, стадії узагальнення, оцінки і реалізації результатів.
27. Порядок атестації судових експертів та основні кваліфікаційні вимоги до них.
28. Порядок проведення атестації та присвоєння кваліфікаційних класів.
29. Реєстр атестованих судових експертів державних і підприємницьких структур та громадян.
30. Організація інформаційного забезпечення судово-економічної експертизи.
31. Основні завдання організації інформаційного забезпечення.
32. Зміст та порядок формування фактографічної інформації під час проведення судово-економічної експертизи.
33. Нормативно-законодавча і фактографічна інформація, її використання в експертних дослідженнях.
34. Використання автоматизованої системи обробки інформації в процесі судово-економічної експертизи.
35. Планування проведення судово-економічної експертизи.
36. Програма та графік проведення судово-економічної експертизи.
37. Порядок призначення судово-економічної експертизи.
38. Зміст та структура постанови (ухвали) про призначення судово-економічної експертизи.
39. Вхідна, описова, резолютивна частини постанови про призначення експертизи.
40. Призначення та проведення судово-економічної експертизи на стадії попереднього розслідування.
41. Правова регламентація судово-економічної експертизи на стадії попереднього розслідування.
42. Проведення судово-економічної експертизи в експертних установах.
43. Правова регламентація проведення судово-економічної експертизи в експертних установах. Допит експерта.
44. Методика проведення судово-економічної експертизи у суді.
45. Правова регламентація проведення судово-економічної експертизи у суді.
46. Призначення, підстави та стадії проведення додаткової і повторної судово-економічної експертизи.
47. Права, обов'язки та відповідальність судового експерта.
48. Обов'язки керівника експертної установи.
49. Права обвинувачуваного в разі призначення та провадження судово-економічної експертизи.
50. Експертне дослідження операцій з грошовими коштами у касі та на рахунках у банку.

51. Методика експертного дослідження стану та операцій із грошовими коштами.
52. Експертне дослідження операцій за підзвітними сумами.
53. Експертне дослідження операцій з основними засобами, малоцінними та швидкозношуваними предметами.
54. Завдання, об'єкти, джерела інформації та методичні прийоми судово-економічної експертизи операцій з основними засобами, малоцінними та швидкозношуваними предметами.
55. Експертне дослідження операцій з матеріальними запасами.
56. Завдання, об'єкти, джерела інформації та методичні прийоми судово-економічної експертизи операцій з матеріальними запасами.
57. Експертне дослідження операцій, пов'язаних із виробництвом та реалізацією продукції.
58. Об'єкти судово-економічної експертизи та методика проведення.
59. Судово-економічної експертиза операцій, пов'язаних із формуванням та використання власного капіталу підприємств, установ та організацій.
60. Експертиза операцій щодо обліку поточних та довгострокових зобов'язань.
61. Експертне дослідження операцій з розрахунків з персоналом.
62. Завдання, об'єкти, джерела інформації та методичні прийоми судово-економічної експертизи операцій з розрахунків з персоналом.
63. Експертне дослідження правопорушень, пов'язаних із ухиленнями від сплати податків.
64. Експертне дослідження операцій з обліку витрат, доходів та фінансових результатів підприємств, установ та організацій.
65. Висновок експерта, його структура та зміст.
66. Методика складання висновку експерта.
67. Зміст вступної, досліджувальної та підсумкової частин висновку експерта.
68. Особливості складання висновку експертизи, що виконується під час судового розгляду, та повідомлення про неможливість дати висновок.
69. Оцінка висновку експерта слідчим.
70. Підстава для призначення додаткової та повторної експертизи.
71. Виявлення і усунення обставин, які сприяють вчиненню правопорушень у провадженні судово-економічної експертизи.
72. Реалізація висновку експерта у судовому процесі.
73. Профілактичні заходи судово-економічної експертизи щодо запобігання правопорушень у господарській діяльності.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Волкова І.А. Судово-бухгалтерська експертиза: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. К.: Центр учбової літератури, 2009. 84 с.
2. Глібко В.М., Бушан О.П. Судова бухгалтерія: підручник. – К.: Юрінком Інтер, 2006. 224 с.
3. Господарський процесуальний кодекс України: Закон України від 06.11.1991 № 1798-ХІІ зі змінами і доповненнями: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1798-12>.
4. Гуцаленко Л.В., Дерій В.А., Коцупатрій М.М. Державний фінансовий контроль: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. К.: Центр учбової літератури, 2009. 424 с.
5. Гуцаленко Л.В., Михальчишина Л.Г., Сидорчук В.М., Пентюк І.К. Судово-бухгалтерська експертиза: навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2011. 352 с.
6. Дондик Н.Я., Дондик Г.П. Судова бухгалтерія: навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2011. 208 с.
7. Живко З.Б. Судова бухгалтерія: навч.-метод. посіб. К.: Атіка, 2007. 344 с.
8. Інструкція про особливості здійснення судово-експертної діяльності атестованими судовими експертами, що не працюють у державних спеціалізованих експертних установах: Наказ Міністерства юстиції України від 24.12.2003 № 170/5 зі змінами і доповненнями: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z1209-03>.
9. Інструкція про призначення та проведення судових експертиз та Науково-методичних рекомендацій з питань підготовки та призначення судових експертиз та експертних: Наказ Міністерства юстиції України від 08.10.1998 № 53/5 зі змінами і доповненнями: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0705-98>.
10. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон України від 07.12.1984 № 8073-Х зі змінами і доповненнями: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=80731-10>.
11. Корінько М.Д. Судова бухгалтерська експертиза: навч. посіб. К.: ТОВ «Август Трейд», 2015. 292 с.
12. Кримінально-процесуальний кодекс України: Закон України від 28.12.1960 № 1001-05 зі змінами і доповненнями – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1001-05>.
13. Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI зі змінами і доповненнями: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2755-17>.
14. Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку: Наказ Міністерства юстиції України від 24.05.1995 р. № 88: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0168-95>.
15. Про судову експертизу: Закон України від 25.02.1994р. № 4038 - ХІІ зі змінами і доповненнями: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=4038-12>.

16. Цивільний процесуальний кодекс України: Закон України від 18.03.2004 р. № 1618-IV зі змінами і доповненнями: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1618-15>.
17. Шарманська В.М., Шарманська С.О., Головка І.В. Судова бухгалтерія: навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2008. 454 с.

Додаткова

18. Бутинець Ф.Ф. Аудит: підручник. Житомир: Рута, 2005. 512 с.
19. Виговська Н.Г. Господарський контроль в соціально орієнтованій економіці: проблеми теорії і методології: монографія. Житомир: ЖДТУ, 2006. 288 с.
20. Головка В.І., Мінченко А.В., Шарманська В.М. Фінансово-економічна діяльність підприємств: контроль, аналіз та безпека: навч. посіб. К.: Центр навчальної літератури, 2006. 448 с.
21. Іванова Н.А., Ролінський О.В. Організація і методика аудиту: навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2008. 216 с.
22. Льбіна С.Б. Основи аудиту: навч.-практ. посіб. К.: Кондор, 2009. 378 с.
23. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: Наказ Міністерства фінансів України від 30.11.99 р. № 291 р. зі змінами і доповненнями: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0970-09>.
24. Кулаковська Л.П., Ю.В. Піча. Організація і методика аудиту: навч. посіб. К.: Каравела, 2009. 560 с.
25. Лубенченко О.Е. Аудит зовнішньоекономічної діяльності: навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2016. 306 с.
26. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку основних засобів: Наказ Міністерства фінансів України від 30.09.2003 № 561: <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1023.1226.0>
27. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку фінансових витрат: Наказ Міністерства фінансів України від 01 листопада 2010 року № 1300: http://minfin.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=293635&cat_id=293536.
28. Методичні рекомендації з перевірки порівнянності показників фінансової звітності: Наказ Міністерства фінансів України від 22 грудня 2008 року № 1524: http://minfin.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=293599&cat_id=293536.
29. Методичні рекомендації по застосуванню реєстрів бухгалтерського обліку: Наказ Міністерства фінансів України від 29.12.2000 р. № 356: http://zakon.nau.ua/doc/?doc_id=195930.
30. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р.: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>.
31. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств та організацій: Наказ Міністерства

- фінансів України від 30.11.99 р. № 291 зі змінами і доповненнями: <http://zakon.nau.ua/doc/?code=z0892-99>.
32. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість»: Наказ Міністерства фінансів України від 08.10.99 р. № 237 зі змінами і доповненнями: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0725-99>.
 33. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 11 «Зобов'язання»: Наказ Міністерства фінансів України від 31.01.2000 р. № 20 зі змінами і доповненнями: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0085-00>.
 34. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 12 «Фінансові інвестиції»: Наказ Міністерства фінансів України від 26.04.2000 р. № 91 зі змінами і доповненнями: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0284-00>.
 35. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 13 «Фінансові інструменти»: Наказ Міністерства фінансів України від 30.11.2001 р. № 559 зі змінами і доповненнями: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z1050-01>.
 36. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 14 «Оренда»: Наказ Міністерства фінансів України від 28.07.2000 р. № 181: http://zakon.nau.ua/doc/?doc_id=236599.
 37. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід»: Наказ Міністерства фінансів України від 29.11.99 р. № 290 зі змінами і доповненнями: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0860-99>.
 38. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати»: Наказ Міністерства фінансів України від 31.12.99р. № 318 зі змінами і доповненнями: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0027-00>.
 39. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 18 «Будівельні контракти»: Наказ Міністерства фінансів України від 31.12.99р. № 318 зі змінами і доповненнями: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0433-01>.
 40. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 19 «Об'єднання підприємств»: Наказ Міністерства фінансів України від 07.07.99 р. № 163 зі змінами і доповненнями: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0499-99>.
 41. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 21 «Вплив змін валютних курсів»: Наказ Міністерства фінансів України від 10.08.2000 № 193 зі змінами і доповненнями: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0515-00>.
 42. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 22 «Вплив інфляції»: Наказ Міністерства фінансів України від 28.02.2002 р. № 147: <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1029.245.0>.
 43. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 23 «Розкриття інформації щодо пов'язаних сторін»: Наказ Міністерства фінансів України від 18.06.2001 р. № 303 зі змінами і доповненнями: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0539-01>.
 44. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 24 «Прибуток на акцію»: Наказ Міністерства фінансів України від 16.07.2001 № 344: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0647-01>.

45. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва»: Наказ Міністерства фінансів України від 25.02.2000 р. № 39 зі змінами і доповненнями: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0161-00>.
46. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 26 «Виплати працівникам»: Наказ Міністерства фінансів України від 28.10.2003 р. № 601: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1025-03>
47. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 27 «Необоротні активи, утримувані для продажу, та припинена діяльність»: Наказ Міністерства фінансів України від 07.11.2003 р. № 617, зі змінами і доповненнями: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z1054-03>.
48. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 28 «Зменшення корисності активів»: Наказ Міністерства фінансів України від 24 грудня 2004 р. № 817 зі змінами і доповненнями: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z0035-05>
49. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 29 «Фінансова звітність за сегментами»: Наказ Міністерства фінансів України від 19.05.2005 р. № 412 зі змінами і доповненнями: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0621-05>.
50. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 30 «Біологічні активи»: Наказ Міністерства фінансів України від 18.11.2005 р. № 790 зі змінами і доповненнями: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z1456-05>.
51. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 31 «Фінансові витрати»: Наказ Міністерства фінансів України від 28.04.2006 № 415 зі змінами і доповненнями: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0610-06>.
52. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 32 «Інвестиційна нерухомість»: Наказ Міністерства фінансів України від 02.07.2007 р. № 779: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0823-07>.
53. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 34 «Платіж на основі акцій»: Наказ Міністерства фінансів України від 30.12.2008 р. № 1577: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0057-09>.
54. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 6 «Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах»: Наказ Міністерства фінансів України від 28.05.99 р. № 137 зі змінами і доповненнями: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0392-99>.
55. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби»: Наказ Міністерства фінансів України від 27.04.2000 р. № 92 зі змінами і доповненнями: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0288-00>.
56. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 8 «Нематеріальні активи»: Наказ Міністерства фінансів України від 18.10.99 р. № 242 зі змінами і доповненнями ступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0750-99>.
57. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси»: Наказ Міністерства фінансів України від 20.10.99 р. № 246 зі змінами і доповненнями: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0751-99>.

58. Янчева Л.М., Макеєва З.О., Баранова Л.О. та ін. Аудит: навч. посіб. К.: Знання, 2009. 335 с.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

Інформаційною базою вивчення навчальної дисципліни «Судово-бухгалтерська експертиза» є:

1) законодавчі акти, нормативні документи, інструктивні, методичні матеріали й рекомендації міністерств, відомств та методологічної ради з питань бухгалтерського обліку, фінансової звітності та оподаткування;

2) фінансово-економічні бюлетені Державної служби статистики України;

3) праці вітчизняних і зарубіжних вчених з теорії та практики судово-бухгалтерської експертизи;

4) матеріали науково-практичних конференцій;

5) підручники та навчальні посібники на електронних носіях;

6) професійні видання України:

– «Баланс» – <http://balance.ua/>;

– «Бухгалтерія» – http://www.buhgalteria.com.ua/index_a.html;

– «Все про бухгалтерський облік» – <http://www.vobu.com.ua/>;

– «Дебет-Кредит» – <http://www.dtk.com.ua/>;

– «Податки та бухгалтерський облік» – <http://www.nibu.factor.ua/ukr/>;

– «Бухгалтерський облік і аудит» – http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/boia/index.html;

– «Облік і фінанси АПК» – <http://magazine.faaf.org.ua/>.

7) Інтернет-ресурси, зокрема:

– законодавство України – <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>;

– офіційний сайт Кабінету Міністрів України – <http://www.kmu.gov.ua>;

– офіційний сайт Міністерства фінансів України – <http://www.minfin.gov.ua>;

– офіційний сайт Державної податкової служби України – <https://www.tax.gov.ua/>;

– офіційний сайт Державної служби статистики України – <http://www.ukrstat.gov.ua/>;

– Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського – <http://www.nbuv.gov.ua/>;

– Національна Парламентська бібліотека України – <http://www.nplu.kiev.ua>.